

NOTAT

**Miljø- og
Ligestillingsministeriet**
Departementet

Natur, miljø og produktion
J.nr. 2024 - 112

Vurdering af alternative forslag til øvrige arealer til nye naturnationalparker

Nærværende notat belyser muligheder og begrænsninger af forslag fra Alternativet til naturnationalparker. Miljø- og Ligestillingsministeriet og Naturstyrelsen har ikke for alle områder taget stilling til, hvorvidt hektarangivelsen er realistisk ift. fx infrastruktur.

Områder foreslået af Alternativet

Nystrup og Tvorup Klitplantager: Området var ikke medtaget i den oprindelige bruttoliste over mulige naturnationalparker fra 2021. Dette bl.a. ud fra komplementaritetshensyn, da en naturnationalpark her ikke ville tilføre væsentlige yderligere værdier i forhold til de foreslåede og nærtliggende områder i Hanstholm og Vester Thorup, der begge isoleret set er mere velegnede. Dette gælder også i forhold til den netop foreslåede naturnationalpark i Lodbjerg, hvor biodiversitetsindholdet ligeledes er højt, men hvor plantageandelen er markant mindre. Desuden vil specielt Nystrup Klitplantage have en markant højere vedmasse og en markant højere tilvækst, hvilket alt andet lige vil betyde, at udlægning til naturnationalpark vil betyde en højere klimabelastning.

Klosterheden Plantage: Området var ikke medtaget i den oprindelige bruttoliste fra 2021. Området er delvist velegnet som naturnationalpark. Området har et noget lavere biodiversitetsindhold end de øvrige foreslåede naturnationalparker og en relativ høj plantageandel – med både høj vedmasse og relativ høj tilvækst, som vil påvirke den negative klimateffekt ved en udpegning. Området var ikke medtaget i den oprindelige bruttoliste fra 2021, primært af komplementaritetshensyn og naturværdier, da en naturnationalpark her ikke vil tilføre væsentlige yderligere værdier i forhold til de nærtliggende områder i Nørlund, Kompedal, Stråsø og Husby, der alle nu er udvalgt til naturnationalparker. Plantagen er beliggende på hedeslette og har som udgangspunkt en sur jordbund, hvilket kan give udfordringer ift. helårsgræsning uden støttefodring. Forsvaret har aktivitet i området.

Kærgaard og Vejers Klitplantager: Området er ud fra et biodiversitetsmæssigt perspektiv velegnet som naturnationalpark, men er fravalgt, da Forsvaret har aktivitet i området. Området indeholder desuden en generationsforurening i Kærgaard Plantage.

Blaabjerg og Nymindegab Klitplantager: Området er ud fra et biodiversitetsmæssigt perspektiv velegnet som naturnationalpark, men blev taget af bruttolisten 2021. Baggrunden er, at Forsvaret som følge af aftale fra 2019 mellem Miljøministeriet og Forsvarsministeriet om Forsvarets brug af Naturstyrelsens arealer i Oksbøl råder over områderne til at forberede og gennemføre især de større forårs- og efterårsøvelser, herunder med allierede styrker.

Oksbøl-området er pt. det eneste sted i landet, hvor der kan gennemføres bl.a. øvelser på brigadeniveau [jf. pressemeddelelse fra 2021](#).

Tisvilde Hegn: Området indgik på den oprindelige bruttoliste fra 2021 men blev ikke valgt ved seneste udvælgelse af ti naturnationalparker i 2022, hvor der var massive protester fra naboer og brugere. Tisvilde Hegn er særligt benyttet til friluftsmæssige formål, og som konsekvens af de to allerede besluttede naturnationalparker i hhv. Gribskov og Hellebæk bliver en betydelig del af områdets organiserede friluftsliv i dag henvist til Tisvilde Hegn. Det er et bynært område omkranset af by- og sommerhusområder, hvorfor muligheder for evt. udvidelser er meget små. Hvis der skulle etableres en naturnationalpark i Tisvilde, ville det skulle sikres, at hegn og græsning bedst muligt forenes med områdets særlige skelforhold (nærved 300 skelnaboer) og de mange rekreative interesser. Området er dertil rigt på fortidsminder, som der også vil skulle tages hensyn til.

Skjern Floddelta: Området var ikke medtaget i den oprindelige bruttoliste fra 2021. Området er ikke velegnet som naturnationalpark, da helårsgræsning vil være tæt på umulig. Området har kun ringe variation, engområderne er flade, og store dele af området er oversvømmet om vinteren. Der er kun få muligheder for dyrene for at finde ly, læ og tørt leje i situationer med høj vandstand, og området er derfor helt uegnet til helårsgræsning.

Rold Skov og Rebild Bakker: Området indgik på den oprindelige bruttoliste fra 2021 men blev ikke valgt ved seneste udvælgelse. Ådalsområdet er beskyttet under Gravlev-fredningen fra 2005, som regulerer hegning. Rebildselskabet står bag de årlige 4. juli fejring i Rebild Bakker og forærede i 1912 den centrale del af Rebild Bakker til staten. Rebild by ligger på kanten af den mulige naturnationalpark og vil blive mere eller mindre omkranset af naturnationalparken afhængig af afgrænsningen. Den statslige del af Rold Skov ligger mellem to store private lodsejere, hvorfor muligheder for evt. udvidelser er meget små. Der løber flere trafikerede veje igennem området, hvilket kan påvirke afgrænsningen og/eller medføre et større antal færister. Området har en høj rekreativ udnyttelse uden nærliggende statslige arealer, hvor Naturstyrelsen kan tilbyde tilsvarende muligheder for de friluft aktiviteter, der vurderes sværest at forene med etableringen af en naturnationalpark. Der foregår ikke samme rekreative udnyttelse af de private skove, hvorfor Rold Skov er væsentlig for borgernes friluftsliv i området. De nærmeste andre statslige skove og naturarealer er allerede udpeget til naturnationalparker i hhv. Fussingø og Trantum, som i øvrigt begge ligger ca. 40 km væk, hvilket ikke vil være relevant for nærområdets (og Aalborgs) rekreative behov. Området har en høj koncentration af fortidsminder. Rold Skov rummer et af Danmarks mest omfattende mountainbiketilbud med i alt 50 km ruter. Forsvaret har aktivitet i området. Under udvælgelsen af de seneste ti naturnationalparker var der en markant lokal modstand mod en naturnationalpark i Rold Skov.

Jægersborg Hegn og Dyrehave: Området indgik ikke på den oprindelige bruttoliste fra 2021. Området er ud fra et biodiversitetsmæssigt perspektiv velegnet som naturnationalpark. Jægersborg Dyrehave har meget høj biodiversitet; antagelig fordi størstedelen af arealet har været græsset med primært hjorte i over 350 år. Jægersborg Dyrehave er det naturareal i Danmark, som har flest brugere – mere end 7 mio. besøg årligt. Der vandres, løbes, cykles, luftes hunde og rides overalt. Jægersborg Dyrehave er desuden rammen for en række meget store traditionsrige arrangementer som f.eks. Hubertusjagten, Eremitageløbet og Det Kgl. Teaters friluftsspil. Området er kernen i et af Danmarks otte Unesco verdensarvsområder, og en opgivelse af den nuværende drift vil være i direkte modstrid med denne udpegning. Brugerne sætter pris på det særegne kulturlandskab med sletter og lysåbne bevoksninger, hvor man bl.a. som følge af hjortenes græsning kan se meget langt under træernes grene. Hjortebestanden er i størrelse tilpasset at fastholde dette landskabsbillede, og bestanden er

betydeligt højere end det naturlige fødegrundlag. Derfor tilskudsføres hjortene fra primo november til medio april. Hvis Jægersborg Dyrehave udlægges til naturnationalpark med græssende hjorte suppleret med kreaturer og eventuelt også heste, som ikke tilskudsføres, vil det hurtigt ændre hele landskabet. Man vil ikke kunne se langt under træerne pga. et betydeligt lavere græsningstryk. Det vil antagelig give flere blomstrende urter og buske, men det forekommer sandsynligt, at det også vil have en langsigtet negativ påvirkning for nogle af de nuværende sjældne arter, som er knyttet til områder med højt græsningstryk.

Hald Sø og Dollerup Bakker: Området indgik på den oprindelige bruttoliste fra 2021 men blev ikke valgt ved seneste udvælgelse. Området er ud fra et biodiversitetsmæssigt perspektiv velegnet som naturnationalpark. Der anbefales her en naturnationalpark på 1.200 ha, hvilket i givet fald vil kræve en stor og omkostningstung faunapassage over den stærkt trafikerede Herningvej. Hvis Hald Sø (340 ha) og området nord for vejen mellem Viborg og Herning fraregnes, vil der reelt være tale om en naturnationalpark på ca. 450 ha. Der findes mange fortidsminder i området, herunder borgruinen ved Hald.

Råbjerg Mile og Bunken Klitplantage: Området indgik på den oprindelige bruttoliste fra 2021 men blev ikke valgt ved seneste udvælgelse. Området er ud fra et biodiversitetsmæssigt perspektiv velegnet som naturnationalpark. Området blev fravalgt, da Forsvaret har aktivitet i området. Bunken Plantage er ikke udpeget til urørt skov. Området har en høj rekreativ udnyttelse, og helårsgræsning på Råbjerg Mile er ikke relevant. Milen vil formentlig skulle fraegnes grundet det meget store antal besøgende. d